

Th. Spačil S. I.: O udovima Crkve.

M. d'Herbigny S. I.: O mističnom tijelu Kristovu.

Dr Fran Grivec: O jedinstvu Crkve.

O. Janin: Sadašnje stanje istočnih Crkvi i obreda.

O. Salaville: Štovanje presv. Euharistije na istoku.

Dr J. Kalaj: O grčko-slavenskoj liturgiji.

M. Viller S. I.: Monaški život u istočnoj Crkvi do 9. vijeka.

Dr I. Višošević: Današnje stanje monaške discipline kod Slavena grčko-kat. obreda.

Msgr. Margotti: Odnos Kodeksa prema grkt. crkvenom pravu.

Osim ovih znanstvenih referata na latinskom jeziku, slijedili su izvještaji i predavanja na slovenskom i hrvatskom jeziku za šire slojeve.

P. Stj. Sakač S. I.: Znanstvene osnove crkvenog jedinstva.

Dr Debevec: Vjerska ideja u srpskom narodnom pjesništvu.

Dr D. Njarađi: Euharistija i crkveno jedinstvo.

O. R. Rogošić: Današnje stanje pravoslavne Crkve.

Dr Snoj i Dr Oberški: O Apostolatu sv. Ćirila i Metoda.

Program doista sjajan i uspješno izveden. Predavanja izradena s mnogo pomnje i dubokog shvaćanja. Predsjednik je kongresa Dr Grivec izričito naglasio strogo zatvoreni, stručno znanstveni karakter njegov. Nikakove propagande, ozbiljna informativna akcija! Taj je svoj karakter kongres i očuvao, pa je on sebi postavljenu svrhu tako postigao.

Dr A. Živković.

† Dr. Josip Pazman.

U 62. godini života preminuo je 5. XII. 1925. župnik župe sv. Petra u Zagrebu Msgr. Dr Josip Pazman. Pokojnik je bio u socijalnom i političkom životu Hrvatske uvažena ličnost. Vrijedan radnik, karakteran muž, uzoran svećenik.

Kao profesor moralnog bogoslovlja službovao je na našem sveučilištu od god. 1894. do 1919. Te je godine iz političkih razloga stavljen u stanje mira.

Dr Josip Pazman je velikim marom uređivao »Bogoslovsku Smotru« s prof. Dr. Franom Barcem od njezinog postanka (god. 1910.) do konca prvog perioda njezinog života (god. 1919.). U godini njegovog umirovljenja izašla su samo 2 broja, X. godišta. Poslije toga »Bogoslovska Smotra« prestaje izlaziti kroz 3 godine.

Kao urednik »B. S.« napisao je vrijedni pokojnik gotovo u svakomu broju cio niz recenzija i bilježaka iz moralnog bogoslovlja. Pojedina godišta donose i rasprave iz njegovog pera. Spominjemo

ovdje neke: God. V. (1914.) Emancipacija žene, Rat, O dužnostima. God. VI. (1915.) Stožerna krepost hrabrosti. U ovom godištu počinje njegova kritika, a zatim replika na odgovore dr. Josipa Carevića o hipnotizmu.¹ Ta se rasprava proteže s odgovorima i protuodgovorima skoro kroz sve brojeve do god. 1918. U god. IX. i X. (1918. i 1919.) donosio je tumačenje novog crkvenog zakonika.

Radio je perom i izvan »B. S.« Književno je društvo sv. Jeronima izdalo njegove knjige o životu Bl. Dj. Marije i sv. Josipa. Brinuo se još naročito oko širenja pobožnosti sv. Josipa i oko razvoja Marijanskih kongregacija u našim krajevima. I riječju i perom je ove plemenite svrhe promicao.

»Bogoslovska Smotra« se odužuje ovim kratkim spomenom svome vrijednom uredniku i saradniku, čuvajući u harnosti svijetla njegovu uspomenu. R. i . p.

DR. A. ŽIVKOVIĆ

„L' union des églises“ o Strossmayeru.

Ugledna carigradska revija »L' union des églises«, što je izdaju oci asumpcionisti, donijela je u broju 10. od mjeseca septembra 1924. (godište III.) članak iz pera g. Leona Vineuve pod naslovom: »Mgr. J. G. Strossmayer, évêque de Djakovo (1815. do 1905.).« U članku je posvećena naročita pažnja unionističkom radu biskupa Strossmayera, a vrlo simpatično prikazano samo Djakovo, kao sjedište i žarište ne samo slavenske misli u našim stranama za ono doba, nego svakog velikog nacionalnog i kulturnog pothvata.

Što nas se osobito ugodno dojima u ovom prikazu to je otvorenost, kojom pisac članka staje na stranu našeg biskupa u pitanju njegovog istupa na vatikanskom koncilu. I u prikazima naših ljudi opaža se prigodice neka usiljena nota, kad na ovaj temat dodu. Ali Francuz Vineuve imajući pred očima veliku i zanosnu Strossmayerovu misao o sjedinjenju istočne i zapadne crkve, ima snage da otvoreno kaže: »On comprend des lors qu' il ait, au concile jeté des cris effrayés à l' imminence d' un acte dogmatique incontestablement difficile à présenter aux dissidents (str. 311). Raščinja sve pojedine razloge, koji snažno opravdavaju njegov opozicioni stav u pitanju proglašenja dogme o neprevarljivosti papinoj, pa zaključuje: »Vue de ce biais l' argumentation de Strossmayer l' honore et le fait admirer; d' autant plus sympathique et plus admirable qu' il ne defend point une idée personnelle, mais qu' il ressént à l' avance les alarmes prévues des dissidents« (str. 313).

A vrijedno je istaknuti i ovu konstataciju: Rome, du reste, ne suspecta jamais son obeissance zélé« (str. 313).

Znamo, da je sam Strossmayer za života morao da oprovrgava lažne glasine, koje su u sumnju dovodile njegovu ortodoksiju.

¹ Povodom knjige dr. Jos. Carevića: Hipnotizam u svijetlu filozofije.